

5
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. 0656. I, 5/1970

Α.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δια 1969/15-2-70
12-1-70/2-2-70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... *Θεοδέτρα...*
(παλαιότερον ὄνομα: *Κονβέρτε.*), Ἐπαρχίας *Καλαμώνας*
Νομοῦ... *Τριμιλίαν... Θεσσαλίας*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος. *Γάτοια*
Ἰωάννα Παπανικολάου ἐπάγγελμα *Διδασκαλίσσα*....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Θεοδέτρα... Καλαμώνας*
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *Τριμύοντα. ἔξ.*..
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Αναγνώστης... Νικολάου*
καὶ... Γεωργίου.....
ἡλικία... *20*... γραμματικαὶ γνώσεις *Σχολαρχείου. Δευ.*
τέρας. πείξεως... τόπος καταγωγῆς *Θεοδέτρα*
Καλαμώνας... Ἀρκαδία... Τριμιλίαν
ΑΚΑΔΗΜΙΑ... ΔΟΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν, ποιμνίων; *Διὰ ὠρεὰ ἢ νταύγια, μεσαριόι, ἰμωλιάι,*
ὠρινάδες, μαυράχμελα, ὠρεοβλάχες, χέρμετα, ὠριντάμια καὶ ὠρεοβλάχες.
Διὰ βοσκήν ὁ κοσμάς, ἡ πέτρα καὶ ἡ καψάλη, ὡς καὶ τὸ βαρκί.
Ὑπῆρχον αὐταὶ χωρίσται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; ... *Ὑπῆρχον... χωρίζαται*.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
Ἀκλήμον. εἰς... καὶ... Τούρκους.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; *Διατηρεῖ τὴν περιουσίαν καὶ μετὰ τὸν*
θάνατον... τὴν διανέμει εἰς καὶ... τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Οἱ πᾶντοιοι ἀσχοιοῦνται*

μὲ πᾶν γεωργία καὶ κτηνοτροφία.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ..... *Ναί.....*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ πρίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Εἰργάζοντο οἰκογένειαι τῶν χωριῶν.....*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.)... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;...

Ἐκαλοῦντο μελλήται.....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) *ἦτο εἰς εἶδος*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

Ὀχι.....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

Ὀχι.....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *Ἐπῆγαιναν ἐλαχιστα νεαί εἰς Ἀμερικήν.....*

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρამατευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *Ἐπῆγαιναν ὡς ἐργάται καὶ γιὰ ὡρὰς χρόνους.....*

- δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖδος μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

Ἐλιπαίνοντο... μὲ κώδρον... βοῶν, αἰγοπροβάτων... καὶ δι' ὀργώματος.....

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... Ἐγινε... τὰ ἔτος... 1927.....

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... Χρησιμοποιεῖται ἀπὸ τὰ ἔτος... 1916 καὶ ἐκτείναν.....

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἦτο μονόφτερο καὶ ἐχρησιμοποιεῖτο δι' ὅλης τῆς ἀγροτικῆς. Τὸ κατεσκευάζον σιδηροϋρτὸν ἐδίδουν, ἐδ' ἔδου τὸ ἐφορμηθῆναι.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἑκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Ἀπὸ τὰ ἔτος... 1955

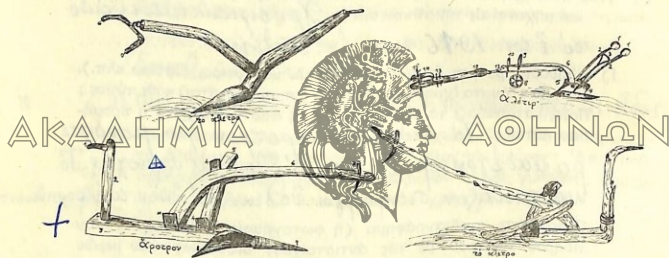
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ Ἀπὸ τὰ ἔτος... 1960.....

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). Ἀπὸ τοῦ 1955

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ. Ἀπὸ τοῦ 1950.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιόν ξύλινον ἄροτρον. Τὸ ματεμεύει. ὁ γεωργὸς μόνος του.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰκνογράφησατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

- 1) ἤτοι τοῦ ἀγκυλίου ἀριστερά.....
- 2) Σήμερον δὲν διατίθει ξύλινον ἄροτρον.
- 3) Ἐνεκα τοῦ αὐτοῦ δὲν δύναμιθα ναί βγαί.
- 4) Ἀντὶ τοῦ φωτογραφία τῶν 14 καὶ τοῦ 21.
- 5) ἀποδοτέον μὲν..... 15.....

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

ἦτο. μιᾶς. μορφῆς. καὶ. διὰ. ὅλα. τὰ. εἶδη. τῶν
χωραφίων... Διὰ. ὑδάρα. χι. ἐν. ἔργον. διὰ. νά
... ἰχνογραφῆ. σα. μ. εν. ....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

εἶναι. τοῦ. ματωτέρω +

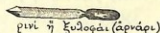
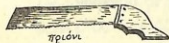
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΤΩΝ

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου, ἐκ ξύλου.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

εἶναι. τὰ. ματωτέρω. ἀρίδι, ἀρίδες, ἀρνάρι
καὶ. σκεπάρνι. ....

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *ἐχρησιμοποιοῦντο. βόες καὶ βοῦλια*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Δύο*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *ἦτο ἀναγκαῖος. ὁ ζυγός καὶ ἐλάττωτο*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

ὡς εἰς ζεύλα καὶ πιζεύλια

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

Εἶκοι καὶ ἀνωτέρω... ἑξέτω

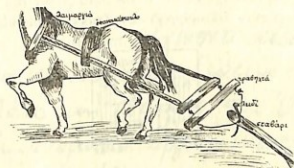
11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Λέγεται κουλλούρι*

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; *Δὴν... γίνεται*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

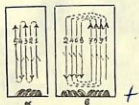
α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετὴς. Σημειώσατε, ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας *ἔργωνε ἄνθρωπος ἢ οὐκ ἀνέστης καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς γυναικα.*

- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *φέρομε... τὰ βοδια... μωραστά. εἰς ἄροτρο, βαζομε τὸ ζυγόν, δένομε ἀπὸ πλάτους... ζευγῆρες, δένομε τὰ λουρὶ*
- 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. (ὁμοίως) *μὲ τὸν ὀρμό καὶ τὸν ζυγόν, διανοίμε τὴν χειρολαβὴν καὶ ὀργωνομε*
- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα; μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). *τὰ κατευθύνει μὲ σχοινί... τοῦ ὀδοῦ... τὰ ἅκρα... ἔχουν... δεθῇ... εἰς τὰ κέρατα*

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὀργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ὡς.. τὸ σχεδιάγραμμα.. α' ἀρχὴν τοῦ.. μέ.. ζυ-
 λην.. ἄροτρα.. καὶ.. ὡς.. τὸ.. β' μέ.. βιολογικὸν
 ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σποριές, ντάμης, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ;

Ἐγίνετο.. κατὰ βιολογικὸν..

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; μὲ αὐλακιάν ;

Ἐχωρίζετο.. μὲ.. αὐλακίαν..

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ τὸ ἄροτρον ;

Ὑπάρχει.. συνήθεια.. μόνο.. διὰ ὀρεῖναι.. μέρη..

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. .. καθέτως.. πλαγίως
 μέ.. τὸ.. ζυλν.. ὑνί.. καὶ.. μέ.. τὸ.. βιολογικὸν
 ἀροτριάτως..

Εἰς ποῖα ὀργανώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. *Διὰ... ὁφθαλμοῦ... τοῦ... ὁδοῦ...*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά; π.χ. καλλυργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ἔχινοντο. πείραρα. ὀργώματα, ἔνα. τὸν. Γενεῖρη. δυνερω. τὸν. Μοι. ραγ, τρίτο τὸν. Μοῖο. καὶ. τέταρτο. τὸν. Βυμβριο. καὶ τὴν. βωροῦ. ὀνομασία. ὀργώματα. 1) ξηροκλάμα. 2) διβόλισμα. 3) τρυβόλισμα. 4) βωροῦ.
- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)
Γινέταν. πρία. 1) τὸ. Γενεῖρη. 2) τὸ. φλεβοῖρημαί. 3) τὸν. Μοι. ραγ. ὅλα. τε. γινέταν. ἢ. βωροῦ.
- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....
?ἔσι!... ἔνα... χρόνο...
- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχασθῶν, κηπευτικῶν, εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχήν;.. τὰ. ἀνωτερω. ὡς. περιγράψοιμε.
- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;.. Χρησιμοποιεῖται. τὸ. τρυβόρι. ὅλα. γινέταν. ἢ. μία. τὸν. ἀνω. μέ. τὸ. εἰσινί. καὶ. τὸ. ἀνω. ὅλα. λαμβ. ὁ. χωρὶς. Πάρι. μία-μία. χονδρὰ. εἰσινί. καὶ. τὸ. ἀνω. ὅλα. λαμβ. ὁ. χωρὶς. Πάρι. μία-μία.
- β) Μὲ ποῖα γεωργικά ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον, τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Καθαρίζονται μετὰ... ξυλοσίδηρο (βουκέντρο).*

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *ὅχι, μόνο μετὰ ξυλοδόροισιν,*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .. *ἔτσι
ὁ καβμάς, ἢ τσοῦδαι διὰ τὸ βυάγιστο καὶ
ἢ τσοῦχμ. ροῖνοι διὰ τὴν ἰ. βαδιδωδαι, ἢ
τσοῦδαι ἔτσι καὶ χιτὰ τὸ βυάγιστο.*

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

*Βοηθεῖ.. ἢ.. οἱ νοχένεια.. καὶ.. χειρ. οὔ. καὶ
ἀέχονται.. δαρεβογδοί..*

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

*Ἐκαλλιεργοῦντο εἰς τὰ ἴδια.. χωράφια καὶ.. ἢ.. εὐφρα.. ἔχον.. τὴν.. δαρεῖαν.. χι-
νόταν.. μέ... το... χέρι.. εὐφραδίζαν..*

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

*τὰ τριφύλλα.. ὡς
τσιτσινά.. χιραγία.. χιὰ.. ρόβη.. ζη. ρ. καὶ
ῶλαγίς, χιὰ.. σανόν.. διὰ εὐφρα.. χι. ρ. α. γ. α. α.*

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές, (βραγιές) καὶ ἄλλως.

*ἔτσι... χι. ν. τ. α. καὶ χι. ρ. α. α. α.
αὐτὸν.. χι. ρ. α. α. α., οὕτε... χι. ν. τ. α. α.*

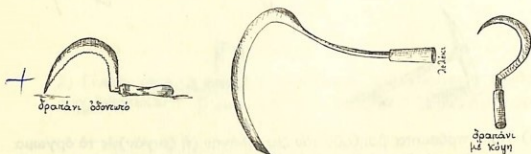
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....
 Παλαιότερον. ἐθερίζοντο. μὲ δρεπάνι. ὅδον.
 τω. π.χ. ὡς. π.χ. κατωτέρω. ἀριστερά. + ...

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν γὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΔΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Μ.Ε. ΜΟΒΟΙ*

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *Η. Γεωδ. καὶ δρεπανιστῶν. ἦτο ὀδοντωτὴ. ὡς. π.χ. δοντωτῶν. ὀδοντωτὸ δρέπανο.*
- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; *Η. χειρ. ο. λαβὴ. καὶ ἦτο ξύλινη. καὶ ὁ σιδηρὸς ἐκτελεστὸς. λεγόταν. γεωδός.*

ξύλινη χειρολαβή

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Τὰ ματεσκιάζον..τα. βιδηροῖ διμα
των χειτονιων..αὐθων.....*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ἐν. χρήθει..ἦτα..ὁ. θερισμός.
μὰ..τα. χεῖρια. δια. κωδῆς. τῆς. φαυῆς, τῶν. ρεβιθιῶν
καὶ τῆς ρόβης.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον, ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. *Ἡ. βιμαρμ. αὐθων. χαμηλὰ, καὶ ἀλλὰ. ἀνα
πόχως. τῶν. ὑψηλῶν. αὐθων. ἔχων. ἄν. ἦται. αὐθων. ὑψηλὰ
ἀφῆσαν. 50. αὐθων. ἄν. χαμηλὰ. το. αὐθων.*

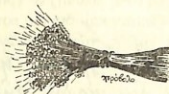
2) Οἱ σταχυεὶ ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χεράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Λεχ. ὁ. ταν
δραχμαί.....*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλοι πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *Οἱ. ἴδιοι. οἱ. θερισται. ἀποθέτουν
τῆς. χεριές. αὐθων. ἔδωκα. καὶ. αὐθων. καίμουν. δεμα.
τιμὰι..καὶ..δένουν..εἰ. δεμαίτιαι.....*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Οἱ. χεριές. αὐθων.
νετοῦνται. αὐθων. μαζί. αὐθων. αὐθων. αὐθων. αὐθων.
μεγαλαί..αὐθων. αὐθων. αὐθων. αὐθων. αὐθων.
αὐθων. αὐθων. αὐθων. αὐθων. αὐθων. αὐθων.*

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... *Λέγονται χεῖρες* .....

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; 'Υπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; *θερίζουν ἀκόρρει*
καὶ γυναῖκες, ὡς καὶ μεχάριαι δουρίδια.
Ὡς νωῆρχον εἰδυοὶ ἐξ αὐχέων καὶ
ὡς ἐστὶν ὡς ἐστὶν ἐξ αὐχέων ἐξ αὐχέων.

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). ... *ἡμεῖβοντο με*
ἡμερομισθιον, εἰς χρῆμα καὶ φαγητόν.

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; 'Επίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ ἀισθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πνῆῃ ἡ μέση των) ; ... *ὡς ἐφερον*
ἀμύδιον εἰς τὰς χεῖρας ἡ τὴν μέσην
τοῦ σώματος.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; Ἐδίδετο

προσοχή, ὅχι. Τρίτη... Τὰυτο... ἐγίνετο... διὰ
τὰ... ἀγροῦν... καὶ... ὁ θερισμός.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Ἐτραγουδοῦσαν

1) Η. Λαφίνα. 2) Η. ἀερίστου. 3) Ποιος. εἶναι
ὡπτός. 4) Τὸ. δειλινά. 5) Μοῖνα
μὲ μαιμάκων τρεψέ. 6) Τὸ. δουλειά. 7) Τὸ. λαμὰρ ἄστρο.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι
ἐθιμικόν. Πραγματικῶς τὴν τελευταίαν ἡμέραν καὶ θερισμοῦ
ἀφήσαν. ἓνα μικρὸ μέρος ἀθήριστο. ὡς. τὰ ἔλεγον
δρόμο. Ἐτέρα χύριζαν ὅπως. τὴν ἀνατολὴν καὶ
ἐρριχνον. τὰ δρειδάκια. γέροντας. καλῇ. χρονιά.
Ὅμοιο. δρειδάκι. ἐστευόταν. ὄρνιθ. λέγουν. ὅτι ὁ θερι-
στὴς. δέν. νὰ. ὁρρωδῇ. ὅχι. τὰ. χρόνια. ὅτι στάχυν
ἐμύναν στο χωράφι καὶ τὸς ἔτρωγαν τὰ ζῶα.

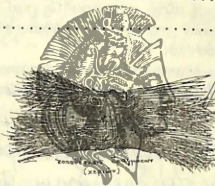
δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Τὸ δεμάτιασμα γινόταν
ἀμέσως. ἀφ' οὗ τελείωνε. ὁ. ὄρος. θὰ. ἔμεινε
ἐπὶ. ἡλίου. εἰς. ἡμέρας. ἡμέρας. ἡμέρας.

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χερίες, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν..

Τὰ δερμάτιασμα. αὐτὸ ἔμαλλον. οἱ ἴδιοι. οἱ δερματισταί
ἔμαλλον. δερματιῶ. αὐτοὶ. τὸ ἴδιον. τὸ διὰ
μαί. ἔβαιζαν. ὡς ἡ χερίες. ἐδάκναι, ἔβλε-
ρα. αὐτὸ ἔδεναν. καὶ γινονται. αὐτὸ δερμά-
τι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; Τὰ δερμάτια ἀρῶνται. ἐμάδουν. χερίες. τρίαι, μίτα. μὲ τὰ ζῶα. τὰ μὲν ἐφ' ἑαυτὸν. ἑαυτοῦ. δὲ θῶνι. καὶ ἐταπιδνετοῦντο. ἑ. ἑδμννίς.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Δευ. καλλι-
εργάζεται... χειμῶνα... εἰς τὸν πότον μας.*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ σύλαξις αὐτοῦ. *Μόνο με τριφύλλι,
ἀχνόρο καὶ ρόβι. Τὸ τριφύλλι ἔβωσκον τὸν Μάρτιο.
Ὅταν μεγαλύνει τὸ ἔμβαν με νόβα, ζιγραίνον-
ται. Πίχες, ἀμέρες, πτόν, ἡλια καὶ τὰ ἔβοιζαν
ἐπὶ τὸν ἀχνόρωνα. Τὰ ρόβι ἔβωσκον τὸν Γενάρη.*
- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ά.). *Τὸν Ἰούλιο ὠρίμαζε καὶ με τὰ*
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας). *ἤπειρα
τὸ νόβαν, τὸ ἔναναν, τὸ περὶ κα... ὠρῆα
καὶ κατὸ ὠν. τὰ ἀλλοτρίαν καὶ ἐβγάζαν*
- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .....

.....
.....
.....

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. *Ἡ μεταφορά τῶν δεματιῶν γινόταν. με ζωὰ. μετεφέροντο εἰς τὰ ἀλώνια τοῦ ἡτο. μακρὰ ἐστὶ ἀδελ.*

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινες τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις; εἰς σῶρον; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; *Ὁ χώρος καλεῖται θεμωνιά καὶ γινόταν με πολλὰ βεῖρες. ἀλλὰ δεμάτια γύρω-γύρω. Πρὸς τὰ ἐδάφη ἐτένευε καὶ τελεῖαν με ἐνὶ σταυρῷ.*
- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; *Ἀνεκαθεν. ὑπῆρχε ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν. τῶν δημητριακῶν. ἀλλ' ἐγένετο ὁ χωρισμός. εἰς ἄλλον χωρὸν.*

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἐξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; *Πολλὴ διαφορετικὴ. ἐξω τοῦ χωρίου, ἀρχότερα. εἰς οἰκὸμῆδα. ἀλλοτεῖον. καὶ οἰκίαις.*

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐάν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρή-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .Τό. ἀλὼν-
κι..ἀνήκε..εἰς..μίαν..μόνον..οἰκογένειαν.

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .Ἀρχεται
τὸν. τοῦ. βίου. καὶ. λήγει..στας..15..ἀνδρῶν. ἔτη

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).
(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .Τό. ἀλὼν. ἐκ. χωματῶν. καὶ. πετρῶν.
ματῶν. καὶ. ἐκ. πετρῶν. καὶ. ἀπὸ. ἄλλων. υἷων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκάστου ἔτους πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων). Πρὸ τῆς. ἐνάρξεως. καὶ. θέρους. τοῦ. ἀλὼν. ἔτος.
ἐτοίμοι..καθαρίζαν..τὰ..χώματα..καὶ..δοῦναι..μέ..τὸ..εὖ-
ωδ., τὸ..δοῦναι..καὶ..κατὰ..τὸν..χρόνον..
ἐπαλείψαν..τὸν..δοῦναι..μέ..μῆλα..καὶ..βοῶν..καὶ..
ἀχνύων.
- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .Ἡ. προετοιμασία..τοῦ.
ἀλωνιοῦ..γινόταν..ἀπὸ..τὸν..θερισμόν., ὅχι..σὲ..ἄλ-
ληλην..ἡμέραν..καὶ..ὥραν..ὅτε..ἡ. ἀλμυρία..ἔχει..ἄριστον.
ἡμέραν..καὶ..γινόταν..ἀπὸ..τῆς..ἡμέρας.
- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.
 ζιγῶνται. καὶ δεμάτια. ὄρδια. ἐξ. νύκτας. ἅδ. αὐτῶν. ἀν-
 νόστου. δένονται. δέμα. ἄλογα. καὶ. ἐκασ. δὲ
 γῶς. καὶ. δὲμοδοε. γέρω. γέρω. καὶ. ἐκρίβαν. καὶ
 δεμάτια.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχυῶν διὰ τῆς χρησιμοποιο-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιστοῦ ξύλινος στῦλος ὕψους δυο μέτρων (καλούμενος σπιγερῶς,
 στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου εξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχνα. Πέτε-

ται. διὰ. τῆς. καταπατήσεως. αὐτῶν. δεμάτων. ἡδὲ. περὶ
 φερομένων. βοῶν. ἢ. ἵππων. Ἀπό. μα. γίνεται. με-
 τὰ. ζεύγματος. δύο. ζώων. μου. νὰ. ἐκρίβαν. περι-
 γέρω. δουκάνη. ....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

.....

.....

περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; 80. *δελφινός*
 μέ. πη. δουρεὶν. χινόταν. ὡς. ἐξῆς. 01. *βόες*. ζεύον-
 ται. μέ. πᾶν. ζυγόν. Κατόδιν μία. ἀλυσίδα. διάνεται. ὡς
 πᾶν. ζυγόν. καὶ. πη. δουρεὶν. Ἀναβαίνει. ἕνας. ἄνθρωπος
 ἐδίδει. πη. δουρεὶν. καὶ. διενδύει. πᾶ. ζῶα. χύρω-
 χύρω. Ἄν. ἔσται. ἄλλα. βαίζαν. ε. πῖς. *Γαυμαρίες*,
 φέρουνται οἱ ἀλυσίδες — μέ. τοῖς γοῖλαρχοις καὶ ὡς

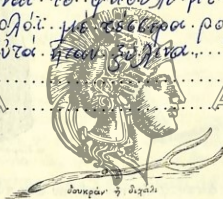
Τὸν γαίνεζον ἀνένετον ἡ δουναίη. Ἡ δουναίη εἶχε μα-
κρὸς 1,40 ὀνύτας καὶ πλάτος ἑνὸς μέτρου. Τὴν ἐξορμηθέντος
ἀπὸ τὰ ὀρεῖνά χάρις ὄδῳ εἰς ποταμὸν ἐλάττον.

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; Ἀρχίζει ἐκ τῆς 7 π.μ. ἕως 12 μ.μ. ἡ ἀρχὴ ἀρχαῖα καὶ τελευτᾷ ἐκ τῆς 12 μ.μ. ἕως 1 π.μ. ἀλὼνισμα καὶ 1 π.μ. ἕως 2 π.μ. ἡμερᾶς.....

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):
- Εἶναι τὸ φινούρι μετὰ δύο ροχιόλια καὶ μαρβολοῖ μετὰ δύο ροχιόλια καὶ τὸ φτυάρι. Αὐτὰ εἶναι ξύλινα.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

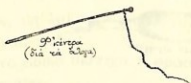
ΔΟΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλὼνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ; Σπην. ἀρχὴ μετὰ φινούρι καὶ ἀρ. γόττερα μετὰ μαρβολοῖ.....

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). Διὰ τὰ βόδια καὶ κατὰ τὴν αἰσθάνειαν (βουκέντρα) καὶ κατὰ τὴν αἰσθάνειαν καὶ κατὰ τὴν αἰσθάνειαν.....

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. *Λέχεται. ὠτρῶμα. καί.. χιμ. καί. χιμ. το. ὠτρῶμα. ἔδρωε. καί. χιμ. ὠτῶ.. 7. 8. φορὲς.....*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν; (Ἐν Κρήτῃ: μάλαμα) *Λέχονται. λαμνί.....*

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν: ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τοῦ πάντες, καλούμενοι ἀλωνισταὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ αἰεταὶ καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν. *παλαιὰ κερον. ἀλωνίζαν. οἱ ἴδιοι. οἱ χερσχοί. ἢ. ἔδωκαν. ζωα. αὐτοὶ. ἀγωνιστοί. Ἀρχο. κερα. αὐ. καὶ ἐνοί. ἀγωνίζε. με. καί. δυνά. πον. ζωα.....*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ἰωήρχε. αὐ. καὶ δυνά, χιμ. οὐκ. αὐτοὶ. ἀγωνιστοί. ἔχε. μήκους. ἐνοί. μέτρο. καί. πάχους. ζωα. οὐκ. αὐτοὶ.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του;.....

Ἀδωνάκη. ἀνωτέρω.....

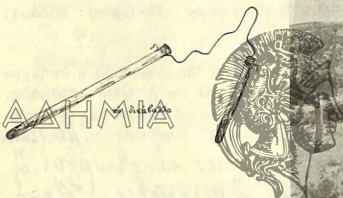
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.). Καί.. *εἰς.. αὐλῆς.. καί.. εἰς.. ἀλώνια.. χινοτάμ.. τὰ.. κοδωνίσματα.. διὰ.. τὰ.. ρεβιθία, φακὲς καὶ φασόλια.*

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμυνιστό διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ ἔργου δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; .. *Ἐρίκετο.. μόνο.. ὕδωρ.. αὐτὴ.. μελῶν.. αὐτῆς.. οἰκογενείας.. διὰ.. ὕδωρ.. ἔρχον.. μεγάλαι.. ὠκεραγωγαί.*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατέ λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) *Τ.μ. μυρὲς*
ὠδοῶντες... τὴν. καὶ ὠνίζαν. λίγες - λίγες. καὶ
ἐβγαζον. τὸν. καρπὸν... Κατόπιν... τὰ. μισθὰ
νιζάν. καὶ. καὶ ὠνίζε. ὁ. καρπὸς.....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;
 Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἕλεγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τῷ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....
..Ναι... διαφοροί.,... ὁ. γ.μ. εἰ. δ. ε. καὶ. δίστιχα.....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιατικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταγισμὸς κλπ.). (Περιγράψατέ τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *Πρό. τὸ. ἔτος. 1950... Τὴν*
ἐπικρατοῦσαν. γάρβον. καὶ. τὴν. γάρβον. καὶ. τὴν. γάρβον. καὶ. τὴν. γάρβον.
β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοίμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ ; δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... *Λέγονται. γάρβον. καὶ. ὠνίζαν. καὶ. ὠνίζαν. καὶ. ὠνίζαν.*
μὲ... τὸ. καρπὸν. ὠνίζαν. καὶ. ὠνίζαν. καὶ. ὠνίζαν. καὶ. ὠνίζαν.
πρό. ὠνίζαν... ὠνίζαν. (ὠνίζαν. ὠνίζαν. ὠνίζαν. ὠνίζαν. ὠνίζαν.
μ.ο.).

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
 Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. "Ἐχει ὁ γῆμα ἑωδόμεναι, δὲν καρφώνεται πῶς τε ἑωδόμεναι...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... Γίνεται μετὰ τοῦ μαρμαλαίου (θρινάκι) ὥς τοῦ ματωτέρω... ὁ γῆμα +

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
 Λιχνᾶ ἢ διμοχέναι καὶ γευρχεῖν (ἄνδρας γυναῖκα, ἰδοιδαίται), δὲν ἀδέρχει εἰδικῶς λιχνιστῆς.
- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἁλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;
 Λέγονται ματαίωται ὁ μαρῶς ὁλοχωρίζεται μετὰ τὸν μάδοντα ἢ ξάλοι χονδρεῖ...
- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἄνωτέρω, ἁλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

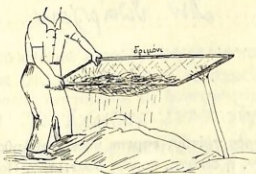
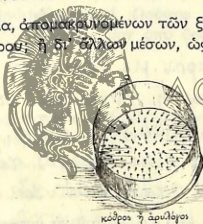
Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)* διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .... *ἔν... γίνεται... δεύτερο... ἀλωνιέμα*

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....
...Γίνεται... μὲ... τὸ... δριμόνι... αερίμα...

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρίσμου τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἡ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *C. prodr. J. J. H. prodr. J.*

καὶ παραδόν· γίνεται· μετὰ λήξεσθαι· Μοιζέται·
καὶ μετὰ λήξεσθαι· παραδόν· τὸ εἶναι· ὅτι λαμβάνει· καὶ
ἔσται μετὰ παραδόν· ὅτι ὁ ἀποστολὴ καὶ γὰρ
τοῦ τὸ λήξεσθαι· καὶ λαμβάνεται· τὸ εἶναι· ὅτι
τὸ εἶναι·

- 7) "Όταν έτοιμασθῇ, ὡς ἄνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἔργαλειόν σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἔργαλειόν τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; *Οὐκ αἰσιωθεῖται μαζεύεσθαι.*

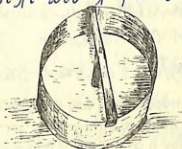
εἰς οὐρανὸν μετὰ τὴν φθορὰν. Πλὴν ὅμως εἶναι
 ἀνδρας ἢ γυναῖκα. ἐπιρρίπτει τὸ βρεφὸς πρὸς
 τὸ παρῶν τοῦ. Ἄλλος ρίχνει. ἑταρὶ. ἀπὸ ὧν
 τέκνους καὶ ἐμψυχοῦς. ἀπὸ δερμάτων καὶ παρῶν.
 ζεῖ τὸ ἑταρὶ ἀπὸ τῶν ποσειδωνίων.

- 8) Ἄλλα εἶθι μακροτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. . . . .

εἰς τὴν ἀποθήκην. *Δὲ νῦν αἰροῦν.*

- γ'.1) Ποῖαι ὀφειλὰ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνει· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνει; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
 γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *Εἰς. τοῦ. τρι-*
του. ἔδιδετο. ἀμείων. ἢ. ἀφελή. εἰς. εἶδος. Ἐσφραχίζετο ὁ
κυρτός. με. τὸ. βιτάρι. με. εἰδική. εσφραχίζετο γὰρ καὶ μὴ ὁθίρου
βιτάρι. ἀλλ' ὁ. πᾶν. κυρτόν. ἔως. καὶ. μετρούνη. Ἐμπεριέτα. με. τὸ. πον.
βέλι. ὡς. γυροῦσε. 12,5. οὐκ. ὡς. ὡς. τὸ. πον. τέρω. εσφραχίζετο.

μισοκοίλι

κούτελος

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἁλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δόνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) .....

Ἐδιδετο. εἰς. εἶδος. εἰς. το. ἀβελνι. το. δαίδα-
δια. τιμο., το. ἀγροφυλακιάτικο., το. γυφτιάτικο.

3) Ποῦ ἀππεθηκεῖτο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) *Τὰ. ἔβαζαν. ἐντο. τῶ. οὐκ. εἰς. τὰ*

χυκίαι. τῶ. δωματίων. καὶ. οὐκ. εἰς. τὰ. ἔβαζαν. ἐντο. τῶ. οὐκ. εἰς. τὰ.
μακαρυνισμένα. ἀλλ' ὁ. βανίδες. ....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀππεθηκεῖτο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Τὸ.. ἄχρησ.. αὐ.. ἔβαζαν.. ὡν.
 ἀχ.ν.φ.ῶνα.. δαυ.. ἦτο.. ὁ.ἡ.π.ῖ.ον.. αὐ.. οἰ.κ.ῶ.ς.. Τὸ.. μινέ.
 φ.ε.ρ.ῶ.ν.. μὲ.. ἀ.μ.ά.ξι.α.. δαυ.. καί.τε.. ἀ.μ.ά.ξι.. χω.ρ.ῶ.σε..
 ἔ.να.. πα.ρα.μα.τὸ.

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θηρισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυνς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Τὰ.. κα.λ.ύ.τε.ρα.. β.ε.τ.ά.ρι.α.. ἔ.α.. ἀ.θ.ῶ.ν.ι.ζ.αν..
 χ.ω.ρ.ῶ.σε.. καί.. κ.ρ.α.τ.οῦ.σαν.. ὡ.ν.. κα.ρ.ῶ.. ἔ.α..
 β.ῶ.δ.ῶ.ρα.. Ἄ.κ. δ.ε.ν.. εἶ.χαν.. κα.τὰ.. ἔ.νο.β.αι.. σ.τ.ά.χ.υ.α..
 ὡ.ρ.ῖ.ν.. αὐ.τὸ.. τὸ.ν.. θ.ε.ρ.ι.σ.μὸ.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θηρισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θηρισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν,
 τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

ἴ.δ. ἔ.α.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

φ.ω.τ.ι.ά.. ἀ.ν.αἰ.βο.μ.ιν.. ἐ.ν.. ἡ.ν.ῶ.τοι.. ἐ.ν.. π.ῶ.δ..
 ἔ.α..

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

Ἀ.ν.αἰ.β.ε.ται.. ἐ.δ.αἰ.ν.ῶ.. σ.ῶ.ν.. ὡ.ρ.ῶ.ν.. ἔ.α..
 ἔ.α.. ἀ.ν.ῶ.ν.ῶ.ς.. ὡ.ν.. ὡ.ρ.ῶ.ν.. δαυ.. ἔ.α..
 ἡ.. ἀ.ν.αἰ.β.ε.ται.. ἐ.α..

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

Λέχεται γανός.....

β'. 1) Ποιοι ἀνάπτουν τὴν πυρὰν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; ...

Την... αναπόστον... αποδεικνύεις... ή βλ... κ... ε... νο...

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ, διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; "Αν ναι, ἀπὸ ποίου μέρους; Τα... ζεύγος
ζεύουν... οἱ τρωάνηδες... Αὐτοὶ εἶνα ὅλοι
ὡς λείπονται ὑποκρίματα.....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Παίρνουν..μαδεντήρες..και..βιεναρνιές
και..κόβουν..και..δουρνάκια...Έπειτα
ένα..ένα..και..ποδομπόζι..δέ..βήμα..δερ-
ναι..και..πρώτος..φανός..και..βήμα

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυρὰν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ζόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα .....

Αποβάσει. εὐν. ἐνηνθία. ἀναβον. τὸν
φαιδν. καὶ. φαιδν. ἀφ. το. φαιδν. ὁ
φαιδν. εὐν. ἐταφω. (8). ὁ φαιδν. ἡμεῖς
φαιδν. τῆς. ἀποβάσει. ἐνηνθία. τὸν

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

φανερὸν εἶναι ἡ διαδοχὴ τῆς ἀναστά-
 σεως. ὁ ὅτι τοῦ Χριστοῦ...

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

Τό... ἔθιμον... αὐτοῦ... ἀρχή... ἀπὸ... καὶ... ὡς...
... χρόνια... διακρίνεται καὶ... ἡμέ...
... περιγράφεται λεπτομερῶς... ἀπὸ...
... ἀρχὸν... ἀπὸ... ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Παυλαγίου Στοιχέα
Ζωφ. Φινδύρας Ν.
Τριτάτων Θεσσαλον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1
Περιγραφή τοῦ γεωργικοῦ βίου ἀπὸ τῆς
ἀροστομασίας διὰ τὴν ἐφορὰν τῶν δημη-
τριαίων, μέχρι τοῦ ἀπριλίου καὶ τῆς
αὐθιγῆς αὐτῶν.

Ὁ γεωργικὸς βίος κατὰ τὴν παλαιὰν
ἐδοχὴν ἦτο βιτηρός. Πολλὲς ἀροστομα-
σίαι ἔκαμε ὁ πᾶνς γεωργὸς διὰ τὴν ἐφο-
ρὰν τῶν δημητριαίων. Μὲ ζῆλον ἀρο-
στοῦν καὶ μὲ τὰ ἀρχαῖα ἔργα θόδια ὡρῶν
ἐκ πολλῶν ἡμέρας καὶ τὸ ὄργωμα τῶν
χωρογεῶν.

Διὰ τὴν ἐφορὰν τῶν δημητριαίων ἔρε-
δε τὸ χωρογεῖν καὶ ὀργῶναι τέσσαρες φο-
ρὲς. Ἐνὰ ὄργωμα τὸν Ἰαννῆ, δεύτερον
Μάρτη, τρίτον Μάη καὶ τέταρτον
Ἰουλίῳ ἀπὸ τὰ χιόνια ἢ ἐφορὰ τῶν
βιτηρῶν.

Πολλὲς ποταπόταν ὁλίγοι εἰσόδημα ἔδεικ-
νον καὶ τοῦτο διότι τὰ χωρογεῖα ἦσαν χω-

ρίς ποδριά. Η όληνη αού είχε αάδ' τα ζώα
τον δν έδωρνούσε για' όλα τα χωράγια
τον. Τα γεωργικά έργατα ήταν όληνα
και όχι μεγάλης άντοχής. Το ζύζινο ά-
ροτρο, ο ζυγός και άλλα τόν πούρασαν
ωσμή έως όσον να τα φτιάξη.

Από τό 1916 άρχισαν να χρησιμοποιούν
τό βιδηρένιο αέλιον. Μ' αυτό ευχαριστήθη-
καν ωσμή γιατί τό χρησιμοποιούσαν για
όλες τις άντροχές και τό άχόραζαν αάδ' τα
βιδηραρχία των ωσμών.

Διά τού βωήρη τα δημητριακά έδρεδε
και έτοιμάειν αάδ' τό άρροχούμενο χρόνο τόν
ωδόρο. Αάδ' πούδε έιδος αέλιώνιζε χωριστά
τα παδαρά (σιτάρι, κριθάρι, βρίζα κ.λ.δ.)
και τα πορνούσε για' ωδορά. Το φθινόπωρο
μή τής άρρώτεις βροχές έδερνε τα κριθάρια,
τη βρίζα.

Είδινά για' τό σιτάρι έκαμε μεγάλη
προτομασία. Τόν παδαρό ωδόρο αού είχε

τὸν ἀπρονόθε ἀπὸ τοῦ πόσινο γιὰ τὰ να-
ταριεῖν καὶ γὰρ ἀπὸ τοῦ ἀπρονόθε καὶ τὸν
γιὸν βίνο ὡς καὶ τὸ σινάδι.

Ὁ δὲ σιδιρουργὸς διήγαγε τὸ ἄροτρο καὶ
τὸ ὄνι γιὰ ἐδισκευή. Ἄν εἶχε ζῦλινο ἄρο-
τρο τὸ ἐδισκευάζε μόνος αὐτοῦ. Ὅταν ἡ
γῆ εἶχε χορταίνει ἀπὸ τὸ ἐβγαίνει γιὰ
βωδὸν.

Τὴν πρώτην ἡμέραν φέρεινε εἰς
τὸν πόσινο τὸ ὄνι, τὸ ζυγόν, τὴν βωδὸν
τὸ βωδόν, ὁ δὲ γιὸς μετὰ τὸν (φίλοι) τὸ
παχάρι (προνόθε) μετὰ τὴν καὶ ὅλα τὰ
πρὸς αὐτὸν. Μετὰ εἰς τὸν πόσινο μετὰ
τὸ βωδόν ἐβάζε ἕνα βωδόν, ἕνα κομμά-
τι γῆς, ἕνα παρῶνι, ἕνα βωδόνι γε-
μυνάχου καὶ ὅλα φρούτα ὅπως ρόδια
καὶ μήλα.

Ὅταν ἔφτανε εἰς τὴν γῆν φέρεινε
καὶ ὄνι, ἕνα βωδόν ἢ βωδὸν
ἕνα μετὰ τὸν πόσινο τρεῖς φορές καὶ

ἔλεγε εὐλοχημένη ἡ τροφαὶ καὶ παλὸ
καρδὸ. Ὑστερα πεντοῦσε καὶ βόδια με
τὴν ἐξίαση καὶ ἄρχανε τὴ γῆ. Καθὼς ἄρ-
χανε ἔλεγε αἶντε καρὰ μου, αἶντε ποι-
μῆν. Ἄν ἦταν βάρδια ἔλεγε αἶντε ποι-
στοῖν, αἶντε μωασιοῦρ. ἔτσι ἄρχανε εὐ-
χαριστημένους καὶ ἔφθινε τὸ γιόμα.

Ἡ νοικοκυρὰ καὶ ἀήχανε ποτόδαλο
μαχηρεμένο ἢ ἀντα καὶ μουλοῦρα
μεγαλὴ. Τὰ ἄφινε ὅτι μίρος καὶ
χωροφῶν καὶ ἔφινε γὰρ τὸ χωριό.

Ὁ γεωργὸς ἔδωκε τὴν μουλοῦρα
τὴν ἔδωκε σταυρωτὰ ὅτὰ βόδια καὶ
ἔλεγε χαῖρ λίτμα. Ἄφινε τὴν μουλοῦ-
ρα, ἔριχνε τροφή ὅτὰ ζῶα καὶ φῶνε
καὶ κατόταν καὶ αὐτὸς γὰρ φαγητό.
ἔσπρωγε ζευοραζόταν καὶ ἄρχιζε ζανά
τὴν ἐργασία.

Ὅταν ἐφθίνε τὸ ὄργωμα τοῦ χωροφῶν
ἔδωκε τὸ τσουβαλί με τὸ ὠόρο καὶ

πάλιν βῆμα ἔρριχνε χούφτες - χούφτες
 τὸν ὁδὸν. Τελείωνε τὴν ὁδὸν καὶ ἔβαζε
 τὴν ἐβάρνα ἢ ὁδοῖα ἐπὶ τὴν ὁδὸν.
 Κατόπιν τοῦ χύριζε ἐπὶ τὴν ὁδὸν μὲν αὐτὰ
 καὶ γὰρ τὰ φεύγοντα καὶ νερά. Ὅταν τε
 τελείωνε βράδυναζε καὶ χύριζε ἐπὶ τὴν ὁδὸν.
 Ταυτοποιοῦσε τὰ ζῶα ἐπὶ τὸν σταυρὸν. Τὰ ἔδι-
 νε ὁ ἄνθρωπος μὲν λίθο ῥόβι καὶ ταυτοποιοῦ-
 σε τὰ ἀράχματα τὰ. Κατόπιν ἀπενό-
 ταν ἔβαζε τὰ χούφτα πᾶσι (ἀντὶ
 τῶν ὁδοῦν), καὶ κρεμοῦσε διὰ τὴν ὁδὸν
 τὴν ὁδὸν καὶ ἔμειναν ἐπὶ τὸν δωματίον. Ἐ-
 νε λίθο οὕτως καὶ ξειπουραζόταν. Ἐπρω-
 γε τοῦ δείδναι μὲν τὴν οἰκογένειάν του
 καὶ αἰφύρῃ ἔμελλε τὸν σταυρὸν του ἀπο-
 χαιζε. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τελείωνε
 ὅλα τὰ χουφτὰ του.

Καθημερινῶς παραμαρτυρεῖ τὸν Θεόν
 καὶ φυτρώσκει καὶ γὰρ τὰ δώδουν τὴν
 ἐρχομένην χρονὴν ὁλοῦ παραδόν.

Τὰ Αριστοῦγεννα ὅταν ἔρχοταν τὰ
φῶτα ἔδαιρνε ἀγίασμα πρὸ καυκάβι,
ἕνα ματοῦμι βοσκυιό καὶ φώτιζε ὅλα
τὰ βωσπρά του. (Τὸ ἴδιο παίρνει καὶ
θήμερον). Ἐμεινε εὐχαριστημένος ἀπὸ
τὰ κελὰ καὶ δυσαρεστημένος ἀπὸ τὰ
ἀέθλια.

Τὴν ἀνοίξι, τὸν Μάϊο μῆνα ἡ οἰνογέ-
νεια τοῦ γεωργοῦ ἀρχαίνει στὰ βιτάρια
καὶ μαδάριζε τὰ χορτάρια ἀπὸ ἔβρου-
νον. Αὐτὰ ἦσαν ἀνθήδες, βήνες, ἀῖρες,
βρώμη, κηλοτσίδια, ἀδρούνηδα καὶ
οἷλα ζιζάνια.

Τέλη Μαιῶν γινόταν τὰ κρυδαίρια
καὶ ἡ βρίζα γιὰ νερσίρι, καὶ τὰ μαζεῖναι
μὲ τὰ δρεδάνια. Κατὰ τὴν δέμα Ἰουνίου
ἀρχιζε καὶ νερίζε τὰ βιτάρια. Ὡς ἡ οἰνο-
γένεια ἔδαιρνε τὰ δρεδάνια, ἔβοιζε κα-
ποιοὶ ρούχα, χουρνοτσάιρουχα στὰ
ῶδια, νερό, γυμὶ καὶ ὅτι οἷλο χρε-

αυτοί. Τό ξύδι μέ τό πολυνίδι ήταν
 απαραίτητο για τό θυροδαίρι δού να
 έπαινε το μεσημέρι. Ήταν δροσερό και
 δροήν δρευσινό. Η ζέστη ήτο ανυπόφο-
 ρη και όν νωθήρχε πανέναι δενδρεύναι
 νόσαν να δροισαή άν δέν ήτον έβαζε
 πουβέρτες για ίσιμο.

Όλοι μαζί έμειναν στή βειρά και έρχίζαν
 να ντρίζουν τόν όρχο (αδορια). Έβουζαν
 χερές πάνω δροήν και μερικοί και
 έδεναν σε δερμάτια. Όταν τερματιώνον
 όλα τα χωράγια μετέφερον τα δερμά-
 τια στο δελώνι και τα έφτειαναν νε-
 μωνίες.

Τό δελώνι ήτο έτοιμο πριν αρχίσει
 ο δερικμός. Δια την έτοιμασία τον που-
 ραζόταν δροήν. Έξιναν τα χορτάρια, ίσια-
 ζαν τις λαμπούβες, τό θυονάδισαν και
 μέ φονιάλια και τό άλειψαν μέ μέγμα
 υόδρου βοών και άχνών.

Τὸν Ιούλιο παρὰ τὴς δέμα ἄρχιζε
ὁ ἀθλητισμός. Ἐστρωναν τὰ δεικνύοντα
τῆς θυμωτικῆς ἐπὶ ἀθλῶν, τὴν ἀθλῶνιζαν
μὲ τὰ ζῶα ἢ μὲ τῇ δουλειᾷ. Ἡ δουλειὰ
αὐτῇ ἦτο ἰδίᾳ ποικιλοειδής γιὰ τὰ ζῶα
καὶ γιὰ τὸν ἀθλητιστὴν δόδοτος ἠδὲ φε-
ρε ἀπὸ τῆς ζέου. Ἀρχιζε τὸ ἀθλῶνισμα
ἀπὸ τῆς τέτταρης ἢ ὡρᾶς τὸ ὥρῳ καὶ
τελείωνε τὸ ἀνὰ γυμνάσιον τῆς ἰδίας ἡμέ-
ρας. Τὸ πρῶτον ἀθλῶν μὲ τὸ βιτάρι
ἤχοτον ἐστῶν καὶ τὸ μαζεναν ἐν
μακρόστενον ἐτήριον ἀπὸ ἡχοτον ἡμε-
ρί. Τὸ ἡμερί τὸ ἡχοτον μὲ ζῆλι-
να παρὰ δότις γιὰ τὰ ἡχοτον ἀπὸ
τὸ βιτάρι τὸ ἡχοτον. Τὸ βιτάρι τὸ ἡχο-
τον ἀπὸ τὸ ἡχοτον γιὰ τὰ παρὰ
δὲ παρὰ δότις. Τινὲς μεγάλους ἡχοτον
καὶ τὸ ἡχοτον ἐπὶ πονεῖν καὶ τὸ με-
πρῶτον. Ἐπὶ τὰ ἡχοτον τὸ
μεπρῶτον μὲν ἐπὶ ἡχοτον καὶ τὸ ἡχο-

ζων εἰς γυνῆς τῶν δωριατῶν. Πολλοὶ
εἶχαν ζῆλῶνα ἀνιδείρια ἐπὶ τοῦ εὐδοκί-
μοι τοῦ ἐβουζῶν ἐν αὐτῇ.

Πάροι ὡς καὶ ποιεῖται ὁ χειρουργὸς
ἕως ὅτου ἀνδυνήνῃ τοῦ βιταρι. Κοι-
τάζοντες μὲν τὰ πολλὰ ὀργήματα καὶ ἡνέθαν
καὶ χυροῖς, καὶ τὰ βωαρύνοντες δά-
κρυον παρῶν.

Ἐπίσης ἐπὶ μαθηρία τῶν λόγων
καὶ διαφόρων ζήσαντες.

Ὁ ἀλυσιστὸς ὡς καὶ ποιεῖται τὰ ζῶα
καὶ τὸν ἀλυσιστῆν. Ἐπὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ δὲν
σταματῶσαν τὰ ζῶα, χύριζαν χύρω-χύ-
ρω καὶ τὰ τρίγον αὐτῶν παλασμοὶ καὶ
τὰ σταῖνα.

Ἀλλὰ καὶ τὸ λίχνισμα ἦταν ὁ φόβος
καὶ ὁ τρόμος. Πολλὰς φορές δὲν φανεῖται
ἀνεμος καὶ τὸ λαμπρὸν ἔμεινε καὶ πολλὰς
ἡμέρας ἐπὶ αὐτῷ. Ἄν τυχὸν ἐβρεχε ἢ
μαυροῦσται ἦσαν χειρότερον καὶ ἢ βρε-

νοχώρεια μεγάλη. Διὰ τῷτο ὁ ἀθω-
νισμός κρατοῦσε πολλὰς φορές ἀπὸ
ἀρχαῖς Τουρίου εἰς τέλους Αἰγυπτῶ.

Ἀπὸ τὸ ἔτος 1955 ἀπὸ εἶναι ἐν γρή-
βαι καὶ τραυτέρ ὁ γεωργὸς ἀνακου-
φίστηκε. Πολλοὶ ὀργάνουν ἔλας τους
καὶ χωράφια μὲ βενζιναρότρα καὶ
ὀλίγοι μὲ ζῶα. Τὰ πολλὰ ὀργῶμα-
τα δὲν γίνονται ἐπὶ χωράφια διότι
ὀργάνονται κατὰ καὶ ριχίνεται λί-
πασμα.

Τὰ χωράφια δίδουν μεγάλη
ἐσοδεία. Δὲν πουρίζονται πατάων
νερισμόν διότι οἱ νεριστικὲς μηχανὲς
καὶ θρίζουν καὶ συγχρόνως καὶ ἀθω-
νίζουν.

Τὸ εἰς τὰρι ἔρχεται ἐπὶ ἐδῆρι καὶ
τὸ βάζουν ἐπὶς ἀλωδῆνες χωρίς νού-
ραι.

Ὅλοι οἱ γεωργοὶ μένουσιν εὖχα.

ριετυμένοι καὶ ζοῦν ἀλούεια. Πολλοὶ
ἑσθὰς ἡμεροὶ τοὺς ζηλεύουν καὶ ἡνέρον
οἱ ἴδιοι καὶ ἦσαν γεωργοί.

Πραγματικὰ ἡμέρα ὁ γεωργὸς
δουλεῖ λιγὸ καὶ ἀπρῶνεται ἀκρι-
βαί. Ἐνδεὶς ὁ θεὸς καὶ τοῦ δίνει ὑγίεια, χα-
ρὰ καὶ εὐνοϊκὸ καὶ ῥό γιὰ τὸ καλὸ
τοῦ ἀτόμου, οἰκογενείας, χωριῶ του
καὶ Πατρίδος του.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 8 Φεβρουαρίου 1970
Ἡ Σιδαιάδης

Γατσία

ΓΑΤΣΙΑ ΙΩΑΝΝΑ

(Ἡ ἐπιλογή αὕτη ἔγινε ἀπὸ 12-1-70
ἕως 2-2-70 εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Νικολάου
Ἀναγνωστοῦ κατὰ τὰς βραδυνὰς ὥρας).—

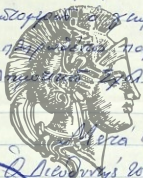
1270. ΠΡΩΤ. 18
ΔΙΕΚΠ.

Ἰδν Θεοπέτρας τῆς 15-2-1970

Πρὸς
Τὸ Κέντρο Ἑρευνῶν τῆς Ἑλληνικῆς
Παιδαγωγικῆς.
ἐν Αῤῥόλης.

Ἐχομεν τὴν τιμὴν εἰς τὸν εὐσεβεῖς ἐνθυμέ-
τως, ἐρωτηματολόγιον διὰ χειρὸς ἐργασίᾳ δέοντως
ἐνημερωμένον μετὰ χειρὸς ἐργασίᾳ τετραδίου, ἐν τῷ
ἐργασίᾳ ἀναγράφει τὰς ἐργασίᾳ διὰ τοῦ
χειρὸς Θεοπέτρας, ἐνημερωμένον, παρὰ τῆς διδ/κῆς
Ἰωάννης Γάτος τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Θεοπέτρας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Μετὰ τῆς
Ἰωάννης Γάτος τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Θεοπέτρας
Ἰωάννης Γάτος